

สำเนาที่.....

โรงพยาบาลหัวหิน

วีธีปฏิบัติที่ WI - HNS - ๑๙ - ๐๑
เรื่อง แนวทางการให้บริการยาเคมีบำบัด

ผู้จัดทำ

.....
(นางสาวสิริพร ศิริภูมิ)
หัวหน้างานเคมีบำบัด

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๗

ทบทวนโดย

.....
(นาง Jarvis ตั้งใจรักษารดี)
รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๗

อนุมัติโดย

.....
(นายเทียนชัย เมธานพคุณ)
หัวหน้ากลุ่มภารกิจพัฒนาระบบบริการ
และสนับสนุนบริการสุขภาพ

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๗

ฉบับที่ A

วันที่บังคับใช้ ๖ ส.ค. ๒๕๖๗

แก้ไขครั้งที่ ๐๐ เอกสารต้นฉบับ^๑
สถานะเอกสาร .....

วิธีปฏิบัติโรงพยาบาลหัวทิbin	เรื่อง แนวทางการให้บริการยาเคมีบำบัด		
	เอกสารเลขที่ WI - HNS - ๑๙ - ๐๑	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ ๐๐	
	วันที่บังคับใช้ ๖ ส.ค. ๒๕๖๗	หน้า ๒ ของ ๑๐	

แนวทางการปฏิบัติเรื่อง แนวทางการให้บริการยาเคมีบำบัด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับยาเคมีบำบัดถูกต้องตามแผนการรักษา
๒. เพื่อให้ผู้ป่วยมีความปลอดภัย ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนจากการได้รับยาเคมีบำบัด
๓. เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความปลอดภัยจากยาเคมีบำบัดและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด
๔. เพื่อให้พยาบาลมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารยาเคมีบำบัดและการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับยาเคมีบำบัด

ผู้รับผิดชอบ

พยาบาลวิชาชีพทุกคนในหน่วยเคมีบำบัด

นิยาม/คำศัพท์

ยาเคมีบำบัดเป็นยาที่ใช้รักษาโรคมะเร็ง โดยออกฤทธิ์รบกวนหรือยับยั้งการแบ่งตัวของเซลล์มะเร็ง ซึ่งเป็นเซลล์ที่มีการแบ่งตัวอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทำให้เซลล์ไม่สามารถแบ่งตัวได้และตายไปเป็นที่สุด อย่างไรก็ตาม เซลล์บางชนิดเป็นเซลล์ปกติที่มีอยู่ในร่างกายที่มีการแบ่งตัวเร็ว เช่น เซลล์ไขกระดูก เซลล์รากผม ซึ่งเซลล์ปกติเหล่านี้จะถูกทำลายจากยาเคมีบำบัดได้ ผู้ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเคมีบำบัดทุกคนจึงอาจได้รับผลกระทบโดยความเสี่ยงจากการใช้ยาเคมีบำบัดอาจเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอนตั้งแต่การจ่ายยา การเตรียมยา การบริหารยา รวมไปถึงการกำจัดขยะที่ปนเปื้อนจากยาเคมีบำบัด ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความระมัดระวังในการสัมผัсяยาเคมีบำบัด เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม

หน้าที่และความรับผิดชอบ

๑. แพทย์ เป็นผู้ประเมินสภาพผู้ป่วยและพิจารณาสั่งการรักษาให้ยาเคมีบำบัด
๒. พยาบาล เป็นผู้ประเมินสภาพผู้ป่วย ทวนสอบคำสั่งการรักษาและให้บริการด้วยยาเคมีบำบัดตามแผนการรักษาของแพทย์ ติดตามเฝ้าระวังอันตรายและภาวะแทรกซ้อนตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารยาเคมีบำบัดรวมทั้งแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและญาติ
๓. เภสัชกร เป็นผู้ทวนสอบคำสั่งการรักษาของแพทย์ โดยตรวจเช็คหนังสือ ส่วนสูง การคำนวณขนาดยาเคมีบำบัดและพสมยาเคมีบำบัดให้ถูกต้องตามแผนการรักษาของแพทย์ รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและการปฏิบัติตัวรวมถึงอาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากการให้ยาเคมีบำบัด

การเฝ้าระวังในการบริการยาเคมีบำบัด

๑. Extravasation คือ ภาวะที่ยารั่วออกนอกหลอดเลือดดำจากการบริหารยา โดยที่ยาหรือสารน้ำมีฤทธิ์ทำลายเนื้อเยื่อบริเวณที่ได้รับยา (Vesicant) ทำให้มีอาการปวด บวมแดง แสบร้อน เลือดคั่งบวมตึงหรือบางครั้งอาจทำให้เกิดการตายของเนื้อเยื่อบริเวณนั้นและกล้ายเป็นแพลงชื้น ซึ่งอาจจะกระทบต่อระบบเส้นประสาท เอ็น และข้อต่อในบริเวณที่ผู้ป่วยได้รับยาเคมีบำบัด

วิธีปฏิบัติโรงพยาบาลหัวหิน	เรื่อง แนวทางการให้บริการยาเคมีบำบัด	
	เอกสารเลขที่ WI - HNS - ๑๙ - ๐๑	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ ๐๐
	วันที่บังคับใช้ ๖ ส.ค. ๒๕๖๗	หน้า ๓ ของ ๑๐

การเฝ้าระวังในการบริการยาเคมีบำบัด (ต่อ)

๒. ภาวะภูมิไว้เกิน (Hypersensitivity) คือ ภาวะที่ร่างกายตอบสนองทางภูมิคุ้มกันมากเกินพอดีต่อสารที่ทำให้เกิดอาการแพ้ซึ่งเรียกว่า Allergen ทำให้มีการอักเสบ ทำลายเนื้อเยื่อตันเอง โดยปกติแล้วเมื่อมีเชื้อโรคหรือสิ่งแผลกลломเข้ามาในร่างกาย ร่างกายจะสร้างภูมิคุ้มกันขึ้นมาเพื่อทำลายเชื้อโรคหรือสิ่งแผลกลอมนั้นให้หมดไป แต่ในบางโอกาสจะด้วยธรรมชาติ (nature) ของสิ่งแผลกลอมหรือพันธุกรรมของคน ๆ นั้นก็ตาม ภูมิคุ้มกันที่ร่างกายสร้างขึ้นมากลับไปทำลายเนื้อเยื่อของตันเอง ทำให้เกิดโรคขึ้น โรคนี้เรียกว่าภาวะภูมิไว้เกิน (Hypersensitivity Disease or Allergy)

๓. ยาเคมีบำบัดทุก ตกแต่ง จำเป็นต้องมีกล่อง Spill Kit (ชุดอุปกรณ์ที่จัดไว้สำหรับการทำความสะอาด เวลายาเคมีบำบัด หลัง/ตกกระเจา)

๔. การกำจัดขยะเคมีบำบัด

ขั้นตอนการปฏิบัติແປงได้เป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๑. การเตรียมก่อนบริหารยาเคมีบำบัด

๑.๑ ซักประวัติตามแบบประเมินแรกรับ ตรวจร่างกาย ความพร้อมทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม เศรษฐกิจ ของผู้ป่วย ความพร้อมของผู้ดูแลและครอบครัวในการให้การช่วยเหลือผู้ป่วย

๑.๒ ตรวจวัดสัญญาณชีพ ข้อความอาการทั่วไป เช่น ไข้ อาการติดเชื้อในระบบต่างๆ หากมีอาการผิดปกติให้รายงานให้แพทย์ทราบทันทีเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการติดเชื้อ ประเมินภาวะโภชนาการ (ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง) ประเมินภาวะช่องปากและฟัน

๑.๓ การประเมินผลทางห้องปฏิบัติการ เช่น complete blood count, BUN, Creatinine, LFT เป็นต้น

๑.๔ การประเมินการทำงานของหัวใจ (EKG), ECHO ในกรณีที่ได้รับยาเคมีบำบัดที่มีผลต่อหัวใจ เช่น Doxorubicin เป็นต้น และการประเมินสภาพร่างกายของผู้ป่วยโดยใช้ (ECOG) Performance Scale

๑.๕ แพทย์ตรวจและสั่งการรักษา

๑.๖ ตรวจสอบคำสั่งการรักษาของแพทย์ ได้แก่ ชื่อผู้ป่วย ชนิด ขนาดของยาเคมีบำบัด ชนิดของสารน้ำ วิธีการบริหารยาและใบคำสั่งการรักษา ต้องลงลายชื่อแพทย์กำกับทุกครั้ง หากมีข้อสงสัยให้ปรึกษาแพทย์ผู้สั่งการรักษาทันที

๑.๗ พยาบาลส่งสำเนาใบคำสั่งการรักษาให้ห้องผ่าตัดและห้องยาเคมีบำบัด เพื่อให้เภสัชกรตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งก่อน Scan ส่งห้องผลิตยาเคมีบำบัดเพื่อให้เภสัชกรผสมยาเคมีบำบัด และส่งต่อห้องงานประกันในกรณีเป็นสูตร ที่ต้องนอนโรงพยาบาล

๑.๘ เมื่อผู้ป่วยรับยา Pre-med, Home med และ สมุดคู่มือบันทึกการให้ยา จากห้องยาเรียบร้อยแล้ว ส่งต่อหน่วยเคมีบำบัด

วิธีปฏิบัติโรงพยาบาลหัวหิน	เรื่อง แนวทางการให้บริการยาเคมีบำบัด		
	เอกสารเลขที่ WI - HNS - ๑๙ - ๐๑	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ ๐๐	
	วันที่บังคับใช้ ๖ ส.ค. ๒๕๖๗	หน้า ๔ ของ ๑๐	

๑. การเตรียมก่อนบริหารยาเคมีบำบัด (ต่อ)

๑.๙ เมื่อผู้ป่วยถึงหน่วยยาเคมีบำบัด ซักถามชื่อ สกุล อายุ โรคประจำตัว ประวัติแพ้ยา ประวัติการผ่าตัดและให้คำแนะนำการปฏิบัติตัว อาการซึ่งเคียงกันเข้ากับยาเคมีบำบัด และคำสั่งการรักษาของแพทย์

๑.๑๐ หน่วยยาเคมีบำบัดดำเนินสั่งยาไปรับยาจากห้องผลิตยาเคมีบำบัดโดย ใช้ภาชนะรับยาเป็นกล่องที่มีฝาปิด มิดชิด ตรวจสอบข้อมูล/ยา กัน ใน Patient drug profile และคำสั่งการรักษาของแพทย์พร้อมลงชื่อกำกับและลงบันทึกเก็บไว้ในสมุดคู่มือยาเคมีบำบัดของผู้ป่วย พร้อมทั้งนำ Spill Kit ไปรับยาด้วยเพื่อป้องกันยาเคมีบำบัดหลุดและตกแตกราคาณ์เคลื่อนย้าย

๑.๑๑ พยาบาลเปิดเส้นเพื่อให้ IV Fluid ก่อนให้ยาเคมีบำบัด โดยเลือกหลอดเลือดที่เหมาะสมในการบริหารยาเคมีบำบัด (หลอดเลือดเรียบตรง มีความยืดหยุ่น ไม่มีการอักเสบหรือหลอดเลือดแข็ง โดยเลือกที่บริเวณหลังมือ ก่อน หลีกเลี่ยงหลอดเลือดที่บริเวณข้อพับแขนหรือข้อมือ บริเวณที่มีการไฟลเวียนไม่ดี เช่น เท้า ขา แขนซึ่งมีพยาธิสภาพ) ไม่เลือกหลอดเลือดที่มีการเจาะเลือดใหม่ หรือใช้งานมาไม่เกิน ๒๔ ชม. เลือกใช้เข็มเบอร์เล็ก ขนาดเบอร์ ๒๕ บริเวณที่แห้งเข้มจะต้องติดพาสเตอร์ชนิดใส (Tegaderm) ระบุวันเวลาที่แห้งเข้ม และติดสติกเกอร์สีวัน ครบเปลี่ยนที่กระเบาน้ำเกลือ

๒. การบริหารยาเคมีบำบัด

๒.๑ ตรวจสอบความถูกต้องของยาเคมีบำบัดโดยเช็คชื่อ-สกุล อายุ HN ให้ตรงกับผู้ป่วยและตรวจตามแผนการรักษาของแพทย์ก่อนที่จะบริหารยาเคมีบำบัด โดยพยาบาลอย่างน้อย ๒ คน (Independence Double check) โดยใช้หลัก ๑๐ R

๒.๒ เตรียมยาและอุปกรณ์สำหรับช่วยเหลือผู้ป่วยกรณีฉุกเฉินจากการบริหารยาเคมีบำบัด

๒.๓ ถุงมือให้สะอาด สวมอุปกรณ์ป้องกัน ถุงมือยางแบบไม่มีแป้งสีฟ้า (Nitrite) หรือถุงมือยาง (Disposable glove) ๒ ชิ้น , Mask N ๙๕ , Mask carbon หรือ Surgical mask ๒ ชิ้น, เสื้อกาวน์, แวนดา

๒.๔ อธิบายแก่ผู้ป่วย/ญาติทราบก่อนการบริหารยาเคมีบำบัด ขั้นตอน วิธีการให้ยาเคมีบำบัดและเรื่องอาการซึ่งเคียงจากยาเคมีบำบัด

๒.๕ ก่อนให้ยาทุกครั้งต้องทดสอบหลอดเลือด โดยใช้ NSS ฉีดเข้าหลอดเลือดดำครั้งละ ๓-๕ ml. ห้ามทดสอบด้วยยา

๒.๖ ฉีดยา Pre-medication ตามแผนการรักษา ก่อนการบริหารยาเคมีบำบัด ๓๐ นาที

๒.๗ ฉีด NSS ครั้งละ ๑๐-๒๐ ml. สลับระหว่างการฉีดยาเคมีบำบัดแต่ละชนิด เพื่อป้องกันปฏิกิริยาที่ไม่พึงประสงค์ต่อกันของยาและลดการระคายเคืองของหลอดเลือด ยกเว้นยา Oxaliplatin ให้ใช้ 5%D/W แทน NSS เพื่อป้องกันการเข้ากันไม่ได้ระหว่างยา (Drug Incompatibility)

วิธีปฏิบัติโรงพยาบาลหัวหิน	เรื่อง แนวทางการให้บริการยาเคมีบำบัด		
	เอกสารเลขที่ WI - HNS - ๑๙ - ๐๑	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ ๐๐	
	วันที่บังคับใช้ ๖ ส.ค. ๒๕๖๗	หน้า ๕ ของ ๑๐	

๒. การบริหารยาเคมีบำบัด (ต่อ)

- ๒.๙ Monitor vital signs - ทุก 15 นาที เป็นเวลา 1 ชั่วโมง
                                   - ทุก 30 นาที เป็นเวลา 1 ชั่วโมง
                                   - ทุก 4 ชั่วโมง จนยาเคมีบำบัดหมด

๒.๙ สังเกตอาการแสดงที่เกิดขึ้น ได้แก่ ปวดแสบ ร้อน บวมแดง หรือมีการเปลี่ยนแปลงของสีผิวหนัง บริเวณที่ให้ยา เพื่อค้นหาภาวะยาร้ายออกนอกหลอดเลือด (Extravasation) กรณีพบอาการ อาการแสดงดังกล่าว ให้ปฏิบัติตาม ผนวก ก.

- ๒.๑๐ ประเมินและเฝ้าระวังภาวะ Hypersensitivity กรณีพบอาการดังกล่าวปฏิบัติตามผนวก ข.

- ๒.๑๑ ติดตามสังเกตอาการข้างเคียงของยาแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

- Cyclophosphamide และ Ifosfamide ติดตามอาการระยะปัสสาวะอักเสบชนิดมีเลือดออก (Hemorrhagic cystitis) ได้แก่ ปัสสาวะเป็นเลือด ปัสสาวะแสบ ปัสสาวะขัด

- Bleomycin ติดตามพิษต่อปอด ได้แก่ หายใจลำบาก ไอไม่มีเสมหะ และ พิษต่อผิวหนัง ได้แก่ ผื่น บวม แดง ตุ่มพอง ริ้วลายขنان (striae)

- Vincristine ติดตามพิษต่อระบบประสาท ได้แก่ ห้องผูก ชาหรือรู้สึกชาบริเวณมือและเท้า กล้ามเนื้ออ่อนแรงบริเวณมือและเท้า

- Etoposide ติดตามปฏิกิริยาภูมิไวเกิน (hypersensitivity reaction) ได้แก่ หน้าแดง หายใจลำบาก แน่นหน้าอก หลอดลมหดเกร็ง

- Cisplatin ติดตามปฏิกิริยาภูมิไวเกิน (Hypersensitivity Reaction) ได้แก่ ผื่น หน้าแดง ปวดเกร็งห้องคันตามฝ่ามือ หายใจลำบาก แน่นหน้าอก

- Irinotecan ติดตามอาการห้องร่วง ปวดเกร็งห้อง ภาวะหลังเหื่อนมาก ภาวะน้ำตาไหลมาก

- Liposomal Doxorubicin ติดตามพิษต่อผิวหนัง คือ Palmar Plantar Erythrodysesthesia (Hand-Foot syndrome) ได้แก่ ฝ่ามือและฝ่าเท้าบวม แดง ตีบ และลอก ทำให้รู้สึกปวด

- Methotrexate ติดตามพิษต่อตับ ได้แก่ เพิ่มระดับ ALT/AST ภาวะตัวเหลือง พิษต่อระบบทางเดินอาหาร ได้แก่ เยื่อบุช่องปากอักเสบ อาการห้องร่วง พิษต่อระบบไต ได้แก่ ไตวายเฉียบพลัน

- ๒.๑๒ กรณีเมื่อเกิดยาเคมีบำบัดหลง/ตกแตก ปฏิบัติตามผนวก ค.

๓ การดูแลผู้ป่วยหลังได้รับยาเคมีบำบัด

๓.๑ ประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลและอาการข้างเคียงหรือภาวะแทรกซ้อนอื่นๆ ภายหลังได้รับยาเคมีบำบัด

วิธีปฏิบัติโรงพยาบาลหัวทิน	เรื่อง แนวทางการให้บริการยาเคมีบำบัด		
	เอกสารเลขที่ WI - HNS - ๑๙ - ๐๑	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ ๐๐	
	วันที่บังคับใช้ ๖ ส.ค. ๒๕๖๗	หน้า ๖ ของ ๑๐	

๓ การดูแลผู้ป่วยหลังได้รับยาเคมีบำบัด (ต่อ)

๓.๒ ขยายเคมีบำบัดและขยายที่ป่นเปื้อนยาเคมีบำบัดให้ทึ้งในถุงซิบสีส้มแล้วทึ้งลงถังขยะเคมีบำบัดที่สามถุงสีม่วง ๒ ชั้น มัดปากถุงให้แน่นสนิทแล้วใส่กล่องพลาสติกมีฝาปิดมิดชิดและขันย้ายขยะจากหน่วยเคมีบำบัดไปที่พักขยะใกล้ห้องสันติสุข

๓.๓ ประเมินความพร้อมของผู้ป่วยและญาติในการดูแลผู้ป่วย เมื่อจำหน่ายกลับบ้าน

๓.๔ กำหนดแผนการจำหน่าย โดยให้ผู้ป่วย ผู้ดูแล/ครอบครัว มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตัวเมื่อกลับไปอยู่บ้านได้

๓.๕ คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและญาติในการดูแลตนเองเมื่อกลับบ้าน ดังนี้

- ใช้แปรงสีฟันที่มีขันอ่อนนุ่มแปลงฟันทุกครั้งหลังอาหารและ ยาสีฟันที่ใช้ควรเป็นชนิดที่ไม่มีส่วนผสมของสารระคายเคืองซึ่งปักก่อนนอน งดใช้ใหม่ขัดฟัน ถ้ามีเลือดออก

- ถ้าเริ่มมีแพลงในช่องปากให้ใช้ NSS ทำความสะอาดช่องปากหลังอาหารทุกมื้อและก่อนนอนไม่ควรซื้อน้ำยาตามท้องตลาดเนื่องจากอาจมีสารที่มีส่วนผสมของสารระคายเคืองซึ่งปัก

- ล้างทำความสะอาดฟันปลอมทุกวันและควรถอดออกไม่น้อยกว่า ๘ ชั่วโมงใน ๑ วัน เพื่อให้เหงือกและเพดานไม่ถูกกดหับตลอดเวลา หล่อเลี่นริมฝีปากด้วย Vaseline / ลิปมัน

- ตรวจดูภายในช่องปากทุกวันเพื่อดูการอักเสบ แพล หรือมีเลือดออก

- แนะนำให้ทานอาหารครั้งละน้อยๆ แต่บ่อยครั้ง จำกัดเครื่องดื่มขณะรับประทานอาหารและควรดื่มน้ำ ๑ ชั่วโมง ก่อนถึงเวลาอาหารหรือหลังจากทานอาหารอีมแล้ว

- รับประทานอาหารอ่อนหรือนิ่ม หลีกเลี่ยงอาหารร้อน เผ็ด เปรี้ยว จัดอาหารให้มีโปรตีน แคลอรี่ เพียงพอ ในแต่ละมื้อ และเน้นอาหารที่สุกสะอาด งดของดอง ปิ้งย่างรมควัน

- แนะนำให้ผู้ป่วยสังเกตอาการไม่สุขสบายหรือระคายเคืองทางเดินปัสสาวะ ช่องคลอด ทวารหนักหากมี ระคายเคืองที่ทวารหนัก ให้นั่งแข่นน้ำอุ่น อย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง เช้า เย็น

- แนะนำให้เลือกใช้แซมพูอ่อน ๆ สารผลไม่ควรดัดผุก โกรกผุก ทา สีผุกขณะได้รับยาเคมีบำบัด นอกเหนือนี้ควรเตรียมอาหารมาก ผ้าโพกศีรษะ วิกผุก ใส่เมื่อผุกร่วง

- ใช้ยาระงับปวดตามแผนการรักษา สอนการฝึกผ่อนคลายด้วยวิธีการหายใจที่ถูกต้อง การส่งปรีกษา Pain Management

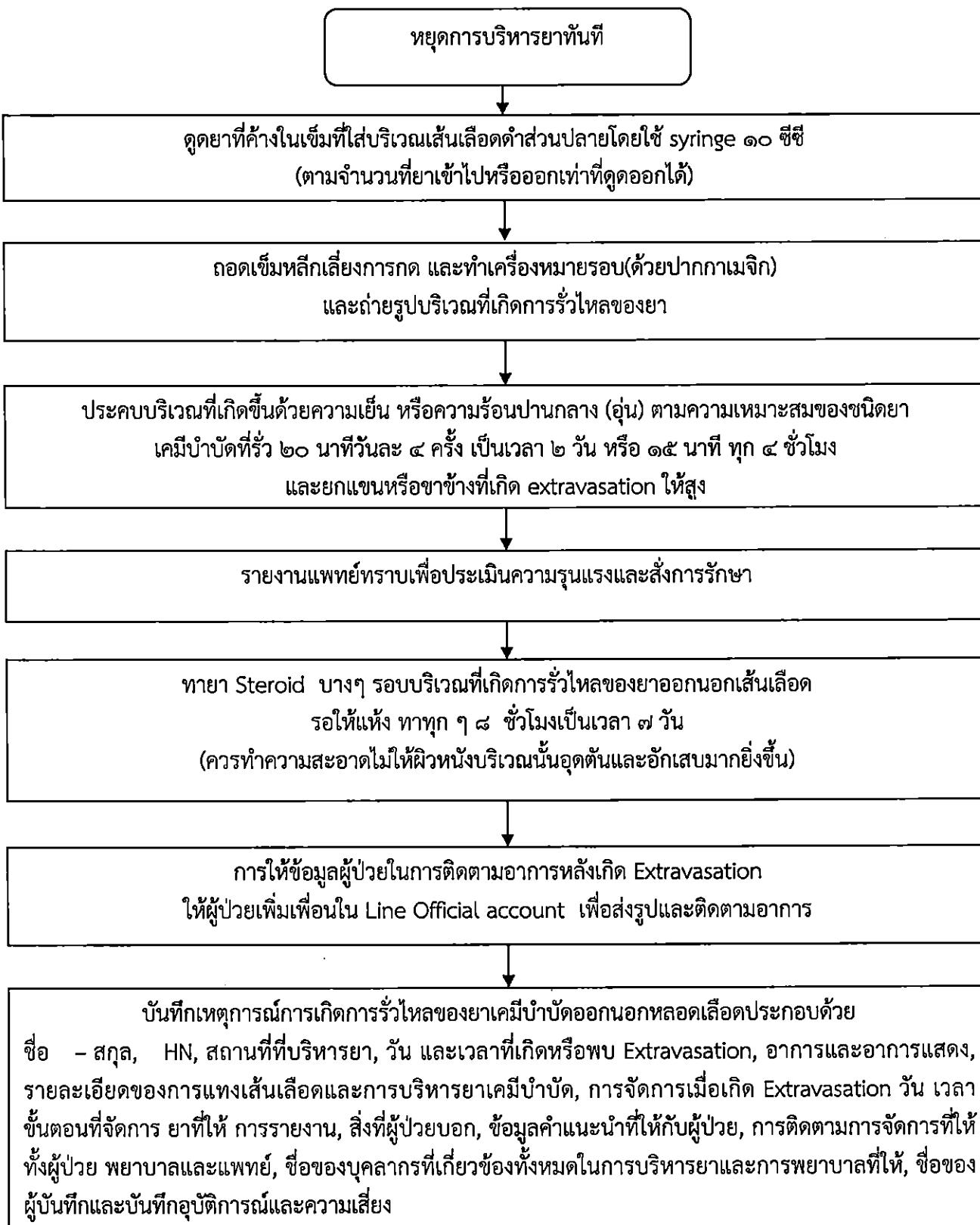
- แนะนำการผิดปกติที่ต้องมาพบแพทย์ เช่น มีไข้สูง เจ็บคอ ปัสสาวะแสบขัด คลื่นไส้ อาเจียนมาก รับประทานอาหารไม่ได้ รอยช้ำ เขียว จุดเลือดออกตามร่างกาย เลือดออกตามไรฟัน

- แนะนำผู้ป่วยและญาติทราบข้อมูล แหล่งช่วยเหลือ พร้อมเบอร์โทรศัพท์กรณีฉุกเฉินหรือต้องการคำปรึกษาและอธิบายให้เห็นความสำคัญของการมาตรวจตามนัด

- ให้ผู้ป่วยเพิ่มเพื่อ Line Official account หน่วยเคมีบำบัด เพื่อติดตามการรักษา

วิธีปฏิบัติโรงพยาบาลหัวทิน	เรื่อง แนวทางการให้บริการยาเคมีบำบัด	
	เอกสารเลขที่ WI - HNS - ๑๙ - ๐๑	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ ๐๐
	วันที่บังคับใช้ ๖ ส.ค. ๒๕๖๗	หน้า ๗ ของ ๑๐

ภาค ผนวก ก : แนวทางการจัดการเมื่อเกิดการรั่วไหลของยาเคมีบำบัดออกนอกหลอดเลือดดำ
(Cytotoxic extravasation)

วิธีปฏิบัติโรงพยาบาลหัวทิน	เรื่อง แนวทางการให้บริการยาเคมีบำบัด	
	เอกสารเลขที่ WI - HNS - ๑๙ - ๐๑	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ ๐๐
	วันที่บังคับใช้ ๖ ส.ค. ๒๕๖๗	หน้า ๘ ของ ๑๐

ภาค ผนวก ข : แนวทางการจัดการเมื่อเกิดปฏิกิริยาภูมิไว้เกิน (Hypersensitivity reactions, HSRs)

หยุดการบริหารยาเคมีบำบัด (IV) ทันทีและอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นและแผนการดูแลให้ผู้ป่วยและญาติทราบ

ให้สารน้ำ 0.9 % NSS ยกเว้นยา Oxaliplatin ให้สารน้ำ 5 %DW IV drip ช้า ๆ

ประเมินสภาพประเมินระบบทางเดินหายใจ (airway) การหายใจ (breathing) การไหลเวียน (circulation)
และระดับความรู้สึกตัว (consciousness) ผู้ป่วยอย่างรวดเร็ว
รายงานแพทย์ + เตรียม Hypersensitivity Kit

ตรวจดัดสัญญาณชีพทุก ๕ นาที (ใน ๓๐ นาที) และทุก ๑๕ นาที (ใน ๑ ชั่วโมง)
Monitor O2 Sat if < ๙๕ % On O2 canular หรือ O2 mask with bag

จัดท่าให้ผู้ป่วยให้อุ้ยในท่าที่สบาย

หากมีปัญหาเรื่องการหายใจให้ผู้ป่วยอยู่ในท่าศีรษะสูง

บันทึกปฏิกิริยาการแพ้ที่เกิดขึ้นทั้งหมด ลงบันทึกใน nurse note และแจ้งเภสัชกรร่วมประเมิน

อาการดีขึ้นรายงานแพทย์จะให้ยาต่อหรือไม่ ถ้าให้ยาต่อควรเริ่มยาช้า ๆ โดยเริ่มที่ ๒๕ %
ใน ๒-๔ นาที, ๕๐ % ใน ๒-๔ นาที, ๗๕ % ใน ๒-๔ นาทีและอัตราหยดปกติถ้าไม่มีอาการแพ้
หมายเหตุ ๒๕, ๕๐, ๗๕ % (ของขนาดยาปกติตามแผนการรักษา)

ติดตามผู้ระหว่างอาการต่อ ๕ - ๒๕ ชั่วโมง

รายงานอุบัติการณ์ความเสี่ยงในระบบ HRMS

วิธีปฏิบัติโรงพยาบาลหัวหิน	เรื่อง แนวทางการให้บริการยาเคมีบำบัด	
	เอกสารเลขที่ WI - HNS - ๑๙ - ๐๑	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ ๐๐
	วันที่บังคับใช้ ๖ ส.ค. ๒๕๖๗	หน้า ๙ ของ ๑๐

ภาค ผนวก ค : Flow chart ขั้นตอนการใช้ spill kit (การกำจัดขยะเคมีบำบัดหาก ตกแตกร)

วิธีปฏิบัติโรงพยาบาลหัวทิน	เรื่อง แนวทางการให้บริการยาเคมีบำบัด	
	เอกสารเลขที่ WI - HNS - ๑๙ - ๐๑	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ ๐๐
	วันที่บังคับใช้ ๖ ส.ค. ๒๕๖๗	หน้า ๑๐ ของ ๑๐

เอกสารอ้างอิง

คณะแพทย์ศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (๒๕๖๔). ระบบบริการยาเคมีบำบัด. สืบค้นเมื่อ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗, จาก <https://w2.med.cmu.ac.th>

สถาบันมะเร็งแห่งชาติ. (๒๕๖๐). คู่มือมาตรฐานการทำงานเกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและการดูแลผู้ป่วยหลังได้รับยา.

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. สืบค้นเมื่อ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗, จาก <https://www.nci.go.th> สุจิรา พุ่งเพ่อง. (๒๕๖๑). บทบาทพยาบาลในการจัดการภาระภัยไว้กินและปฏิกริยาจากการให้ยาเคมีบำบัดทาง

หลอดเลือดดำ. วารสารโรคมะเร็ง. สืบค้นเมื่อ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗, จาก <https://he01.tci-thaijo.org> ที่ชา ลีมสุวรรณ. (๒๕๖๔). Patient with drug allergy and Hypersensitivity. คณะแพทย์ศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี. สืบค้นเมื่อ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗, จาก <https://med.mahidol.ac.th>

โรงพยาบาลมหาชีรลงกรณ์ชัยบุรี. (๒๕๖๔). แนวทางปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขการเกิดภาวะ Hypersensitivity reaction. สืบค้นเมื่อ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๗, จาก <https://www.mthcancer.in.th>